

עמדות ותפיסות הציבור הערבי בישראל כלפי המחאות

צוות החוקרים: ד"ר הישאם ג'ובראן | אודליה קלדרון

מוגש ל:

יוזמות אברהם
מبادرات אברהם
ABRAHAM INITIATIVES

נובמבר 2020

מתודולוגיה

- מדגם הסקר כלל 501 משיבים המהווים מדגם ארצי ומייצג של האוכלוסייה הערבית בישראל באזור הגליל, המשולש, ערים מעורבות והנגב.
- שיטת הראיון בוצעה באמצעות הטלפון.
- תקופת ביצוע הראיונות הטלפונים: 24.10.20-31.10.20
- טעות המדידה המרבית היא 4.3% ברמת ביטחון של 95%

נושאי הסקר

- הסיבות לקיום מחאות כיום בישראל
- מידת התמיכה או ההתנגדות במחאות
- מידת ההשפעה של המחאות על החלטות נבחרי הציבור
- השתתפות בעבר במחאות
- הרצון העתידי להשתתף במחאות
- מידת השתתפות החברה הערבית במחאות בהשוואה לשאר האזרחים
- החסמים להשתתפות במחאות
- מידת הסכמה עם היגדים (תסריטים) המעודדים השתתפות ומונעים השתתפות במחאה

פירוט הממצאים

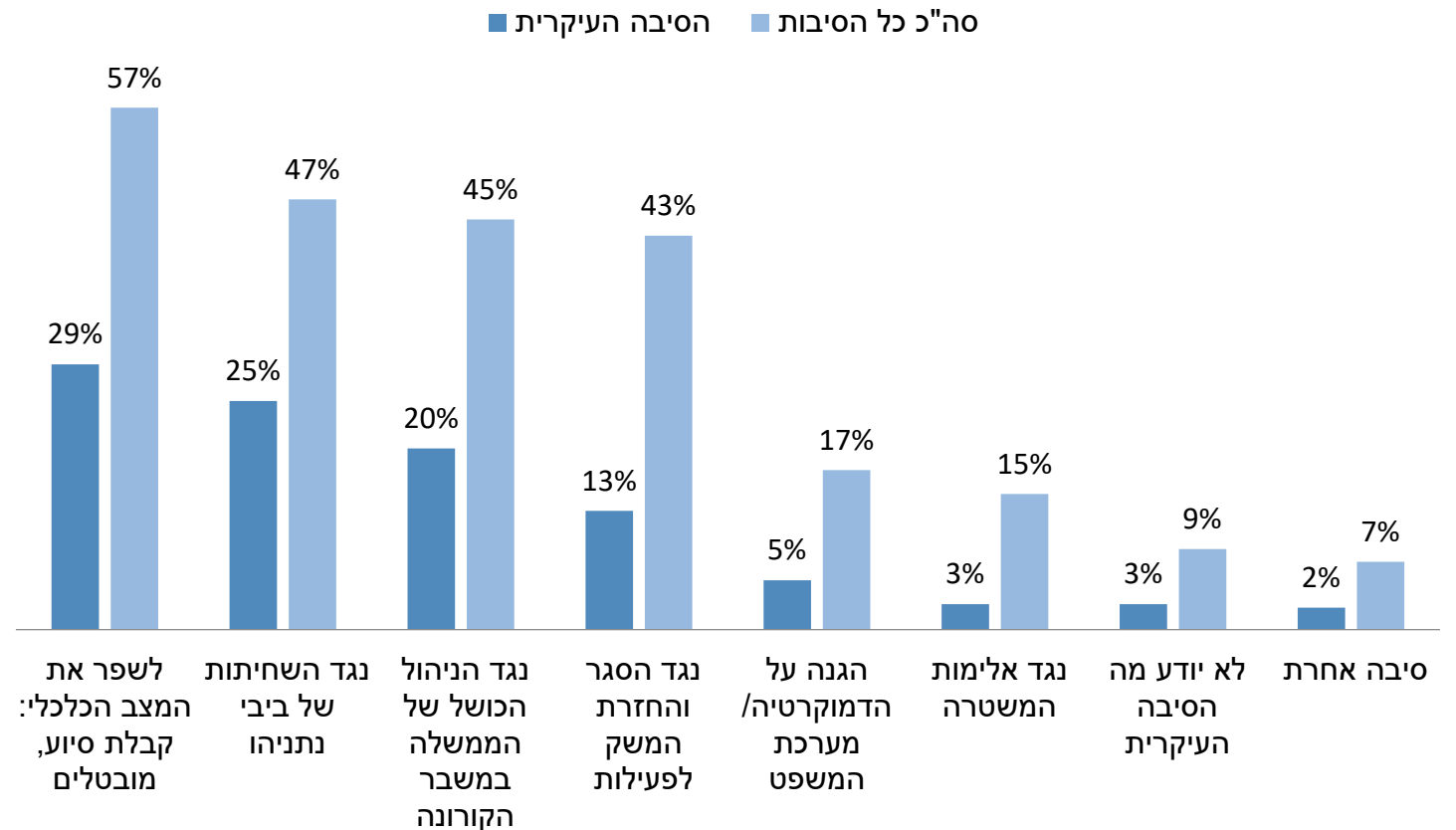
הסיבות לקיום מחאות כיום בישראל כלל המדגם

בחודשים האחרונים מתקיימות בישראל מחאות רבות בכל מיני מקומות. אקריא לך רשימה של נושאים ואבקש שתגיד לי לדעתך מהי הסיבה העיקרית של ההפגנות והמחאות המתקיימות בימים אלו בישראל? ומה לדעתך הסיבות הנוספות של ההפגנות והמחאות המתקיימות כיום בישראל?

- הסיבה העיקרית למחאות היא שיפור המצב הכלכלי
- 3 הסיבות הנוספות למחאה הן: מחאה נגד השחיתות של ביבי נתניהו, נגד הניהול הכושל של הממשלה, נגד הסגר והחזרת המשק לפעילות

תובנות:

נראה כי מהות המחאות נתפסת כבעלת אופי כלכלי. קיים פוטנציאל שהנושא הכלכלי יהווה מטרה משותפת לכלל האזרחים, גם אלה ששייכים ללאום אחר.

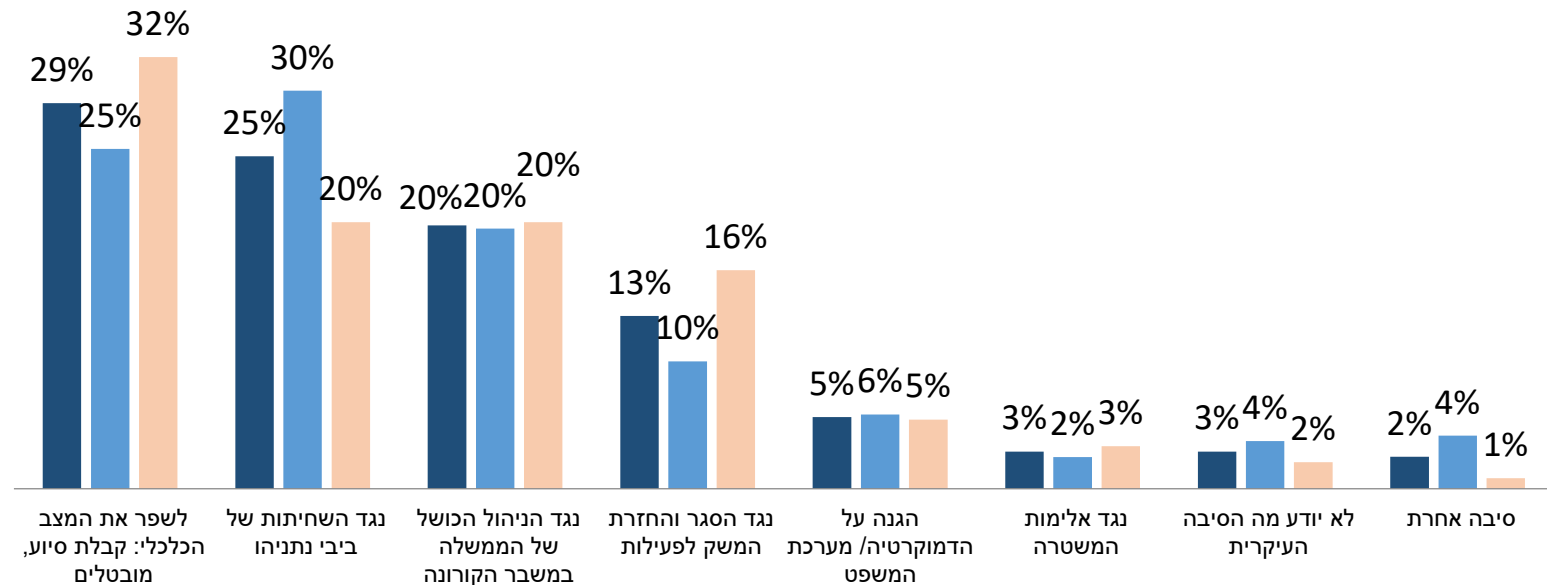

הסיבה העיקרית לקיום המחאות - גברים ונשים

בחדשים האחרונים מתקיימות בישראל מחאות רבות בכל מיני מקומות. אקריא לך רשימה של נושאים ואבקש שתגיד לי לדעתך מהי הסיבה העיקרית של ההפגנות והמחאות המתקיימות בימים אלו בישראל?

■ כלל מדגם N=501 ■ גברים N=272 ■ נשים N=266

- הסיבה העיקרית להפגנות היא לשפר את המצב הכלכלי ומחאה נגד השחיתות של ביבי נתניהו, ומחאה נגד הניהול הכושל של הממשלה במשבר הקורונה
- נשים ציינו יותר את הסיבה לשפר את המצב הכלכלי וכן החזרת המשק לפעילות, ואילו הגברים ציינו יותר את המחאה נגד השחיתות של ביבי נתניהו

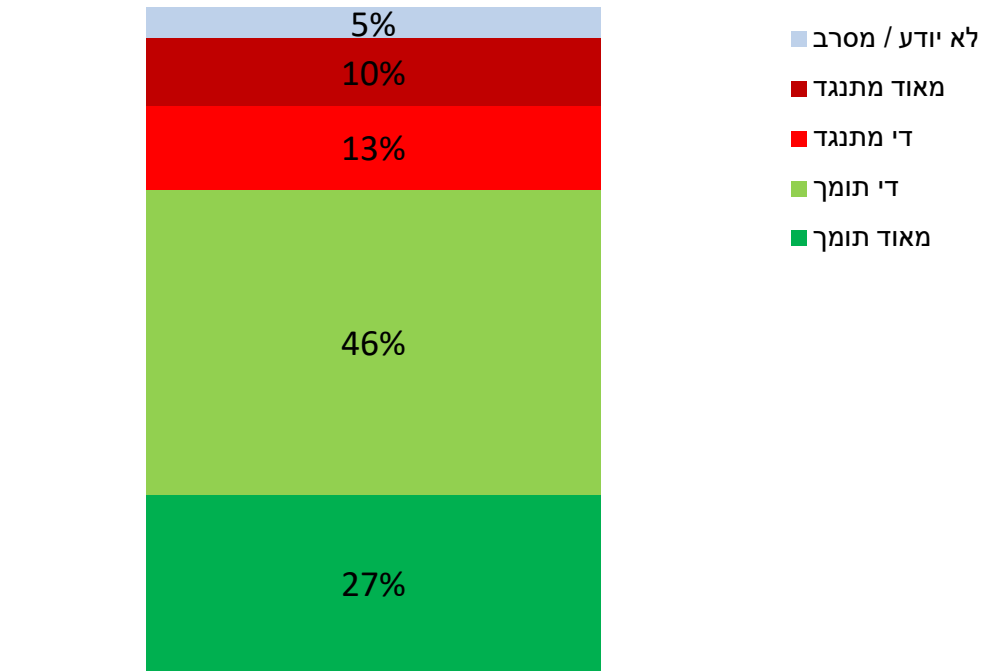
התובנות:

נראה כי מהות המחאות בקרב נשים הן יותר כלכליות ואילו בקרב הגברים מעט יותר נגד השחיתות של ביבי נתניהו

מידת התמיכה או ההתנגדות - כלל המדגם

עד כמה אתה תומך או מתנגד למחאות המתקיימות כיום בישראל?

- מרבית החברה הערבית תומכת במחאות החברתיות (73% מהמדגם), כאשר יותר ציינו שהם די תומכים מאשר מאוד תומכים
- 10% מאוד מתנגדים למחאות החברתיות

כלל מדגם N=501

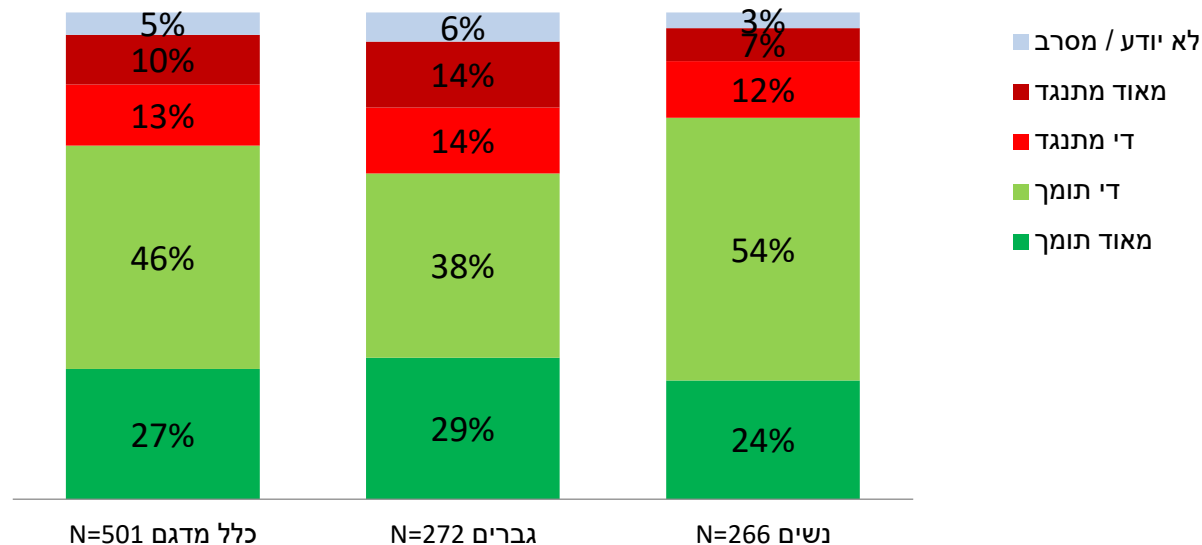
תובנות:

- קיים פוטנציאל לתרגם את העמדה התומכת אל התנהגות בפועל
- ניתן לפרש זאת שהציבור הערבי זקוק למכאניזם מסוים כדי שיתרגם את הכוונות שלו להתנהגות- יציאה למחאה.

מידת התמיכה או ההתנגדות - גברים ונשים

עד כמה אתה תומך או מתנגד למחאות המתקיימות כיום בישראל?

- מרבית החברה הערבית (73% מהמדגם) תומכת במחאות המתקיימות כיום
- נשים תומכות יותר במחאות בהשוואה לגברים. 76% מול 67% בקרב נשים

תובנות:

ייתכן שנשים נפגעות כלכלית יותר מאשר גברים, לכן הן תומכות יותר במחאה שנתפסת בעיקרה כמחאה כנגד המצב הכלכלי

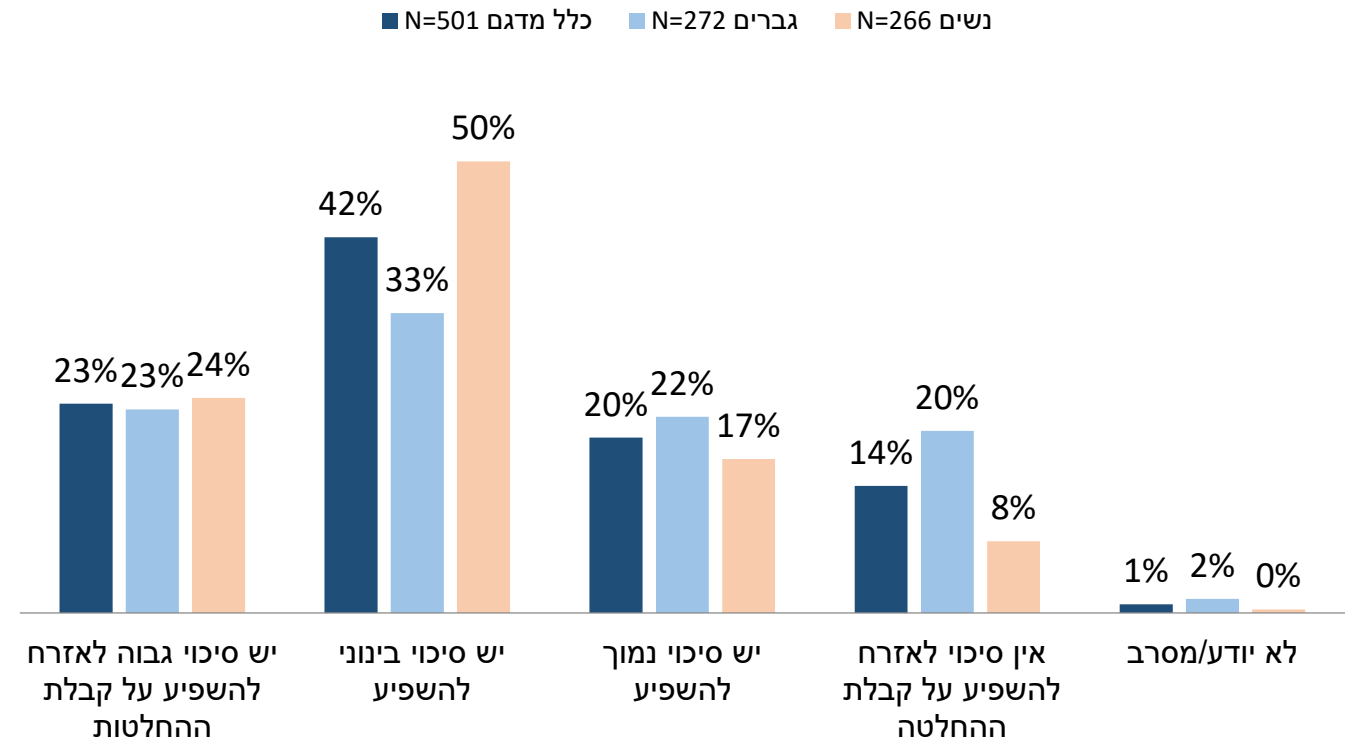
מידת ההשפעה של המחאות על החלטות נבחרי הציבור

אנא תחשוב על המחאות המתקיימות כיום בישראל, ותגיד לנו מה דעתך באופן כללי: עד כמה לאזרחים שהולכים להפגין במחאות יש סיכוי להשפיע על קבלת ההחלטות של נבחרי הציבור?

- 65% מהמדגם חושבים שיש סיכוי גבוה או בינוני להשפיע על קבלת ההחלטות של נבחרי הציבור - 42% ציינו שיש סיכוי בינוני להשפיע על נבחרי הציבור באמצעות השתתפות במחאות
- נשים ציינו יותר שיש סיכוי גבוה או בינוני להשפיע על קבלת ההחלטות בהשוואה לגברים (ציינו יותר מהגברים שקיים סיכוי בינוני להשפיע וציינו פחות שאין כלל סיכוי להשפיע)

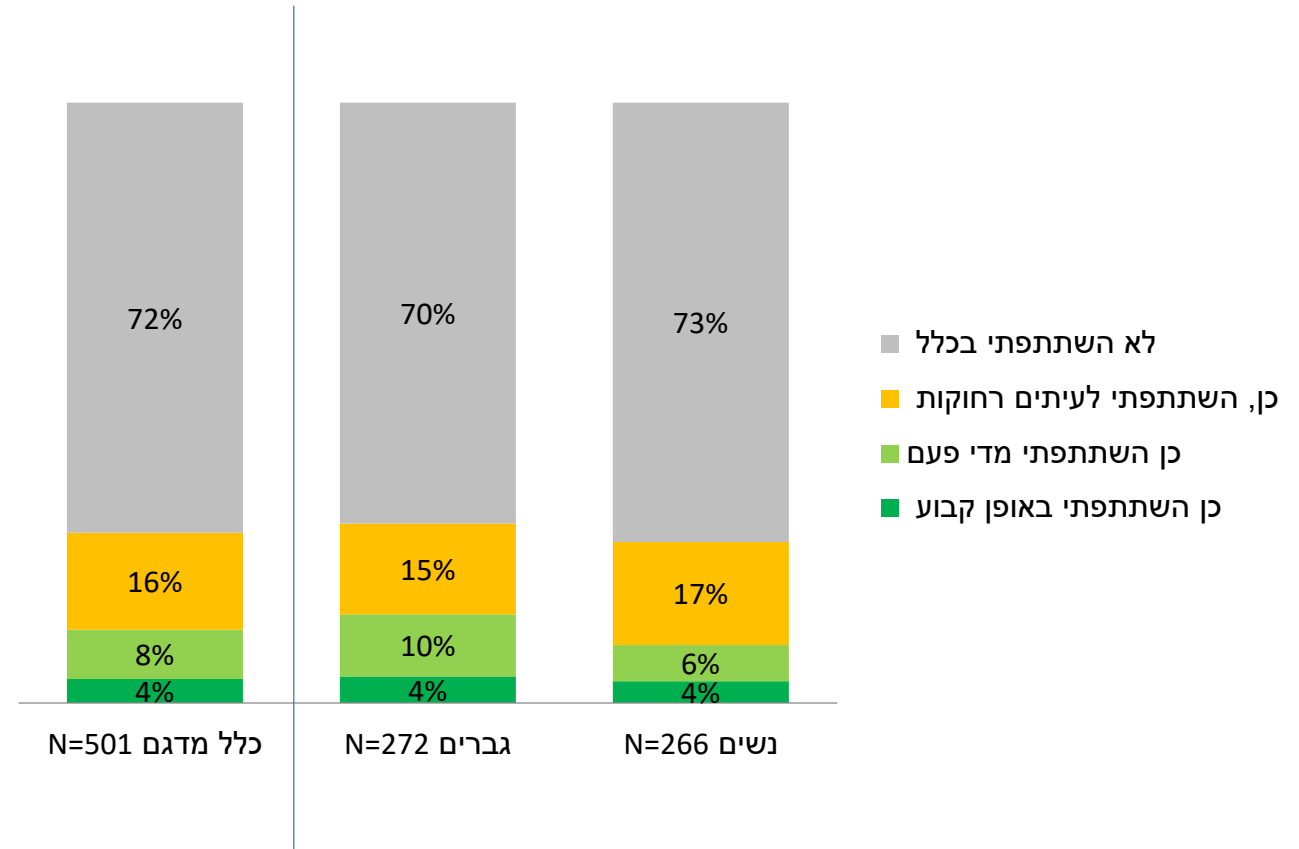
תובנות:

- ייתכן מאוד שהאמונה כי האזרח יכול להשפיע על ההחלטות במקרה של המחאות כיום נובעת מהעובדה שגם האזרח היהודי משתתף.
- קיימת אינדקציה שאפקט המחאה התחיל לחלחל גם בקרב הציבור הערבי
- נשים אופטימיות יותר מגברים בנוגע לסיכוי להשפיע על קבלת ההחלטות באמצעות המחאות
- קיימת הזדמנות לעודד את האזרח הערבי להשתתף בעתיד במחאות כלל ארציות

השתתפות במחאות החברתיות

האם השתתפת במחאות המתקיימות כיום ברחבי המדינה?

- מרבית המדגם (72%) לא השתתפו בכלל במחאות החברתיות
- 12% בלבד משתתפים מדי פעם או באופן קבוע ו- 16% נוספים משתתפים לעיתים רחוקות
- ממצאים דומים במקרה של השוואה בין גברים לנשים

תובנות:

- השתתפות הציבור הערבי במחאה הינה קטנה
- קיים פוטנציאל להגדיל את מספר המשתתפים

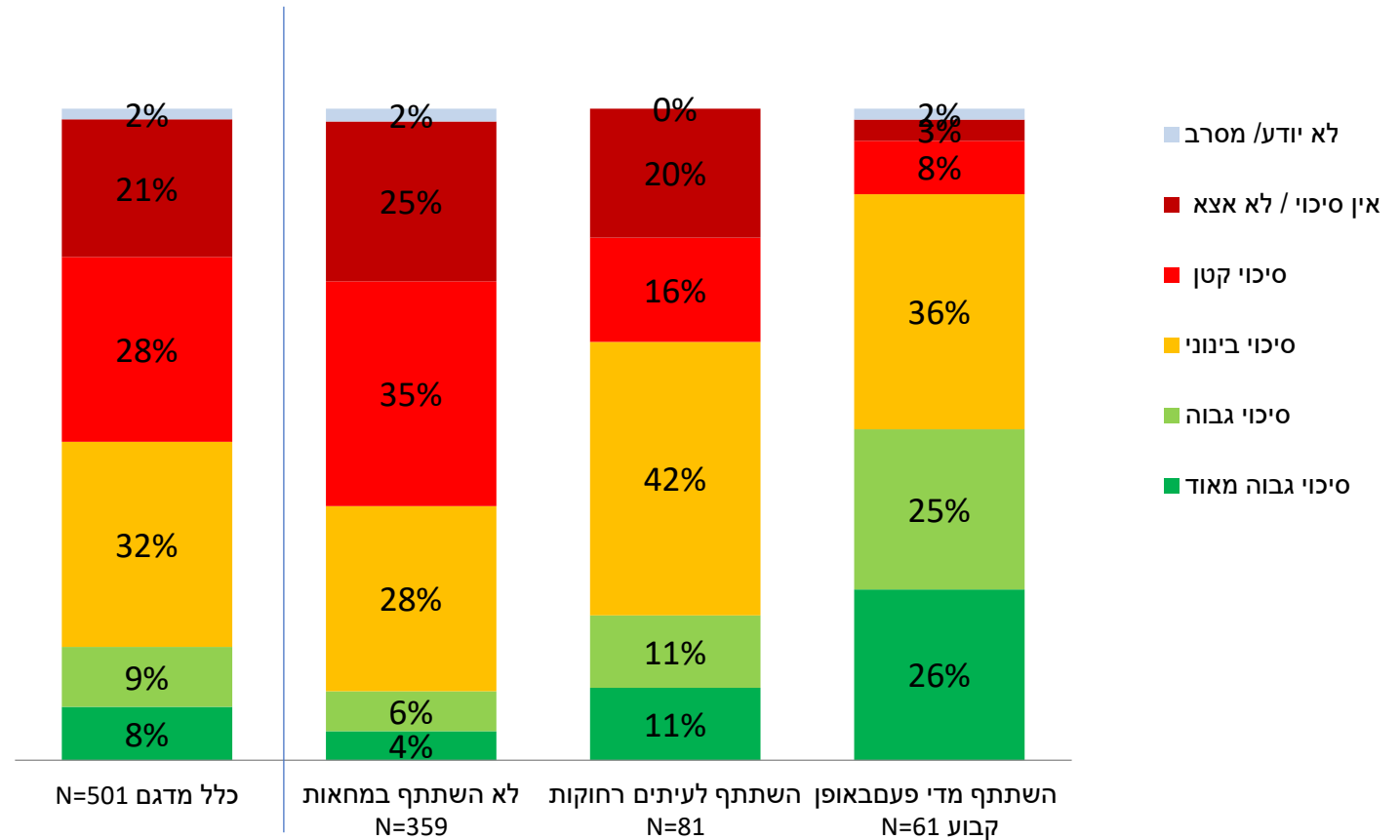
הרצון העתידי להשתתף במחאות

וכעת אשאל אותך – מה הסיכוי שתצא'י להשתתף בהפגנות שיתרחשו בימים הקרובים?

- 17% מהמדגם ציינו סיכוי גבוה או גבוה מאוד שישתתפו במחאות בימים הקרובים, ו- 32% נוספים ציינו שהסיכוי בינוני
- 51% מאלו שכבר השתתפו במחאות (מדי פעם או באופן קבוע) ציינו שיש סיכוי גבוה או גבוה מאוד שגם ישתתפו בימים הקרובים ו- 36% מהם ציינו סיכוי בינוני
- 10% מאלו שלא השתתפו עד היום במחאות ציינו שיש סיכוי גבוה או גבוה מאוד שכן ישתתפו במחאות בימים הקרובים

תובנות:

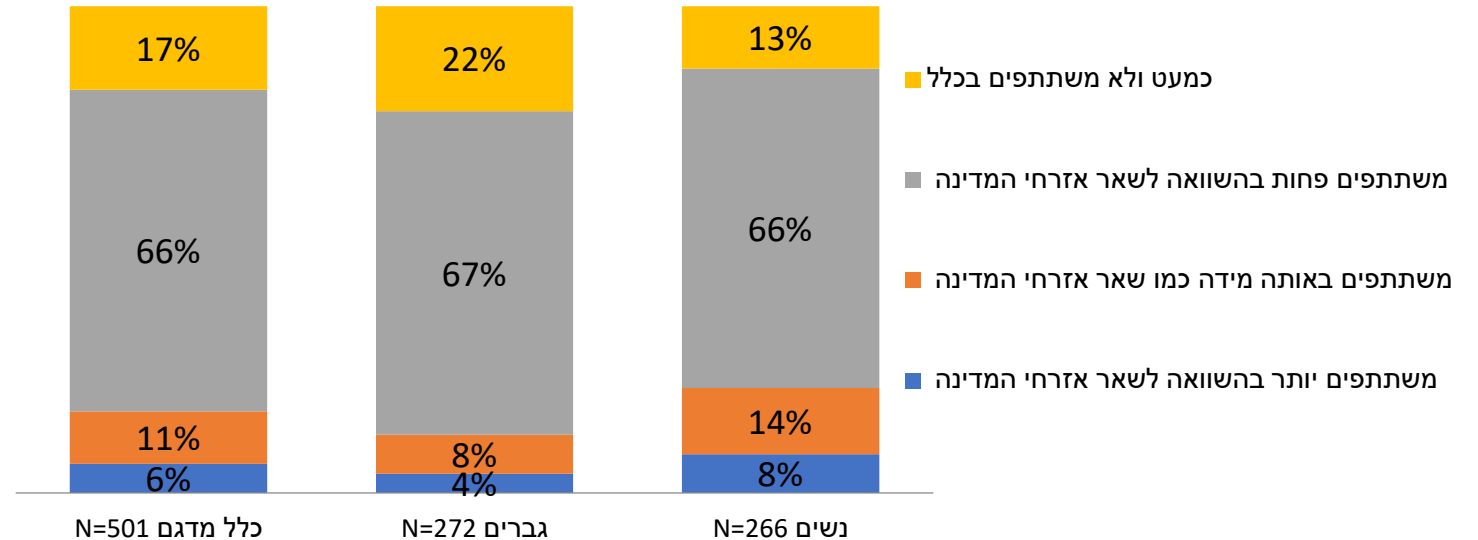
- בתוכנית פעולה אופרטיבית כדאי לפנות לקהל אשר השתתף כדי לעודד אותו להשתתף שוב

מידת השתתפות החברה הערבית במחאות בהשוואה לשאר האזרחים

האם, לדעתך, האזרחים הערבים משתתפים במחאות המתקיימות כיום בישראל?

- מרבית החברה הערבית (83%) ציינה שהאזרחים הערבים משתתפים פחות משאר האזרחים או כמעט ולא משתתפים בכלל
- רק 17% ציינו שהחברה הערבית משתתפת באותה מידה או יותר בהשוואה לשאר אזרחי המדינה
- נשים ציינו מעט יותר מגברים שהחברה הערבית משתתפת באותה מידה או יותר בהשוואה לשאר אזרחי המדינה

החסם להשתתפות במחאות (בקרב אלו שלא משתתפים/ לעיתים רחוקות/ מדי פעם N=481)

מה הסיבה העיקרית, לדעתך, שבגללה אתה לא משתתף יותר במחאות המתקיימות כיום בישראל? איזה עוד סיבות, לדעתך, שבגללן אתה לא משתתף יותר במחאות החברתיות?

חסמים חיצוניים/טכניים

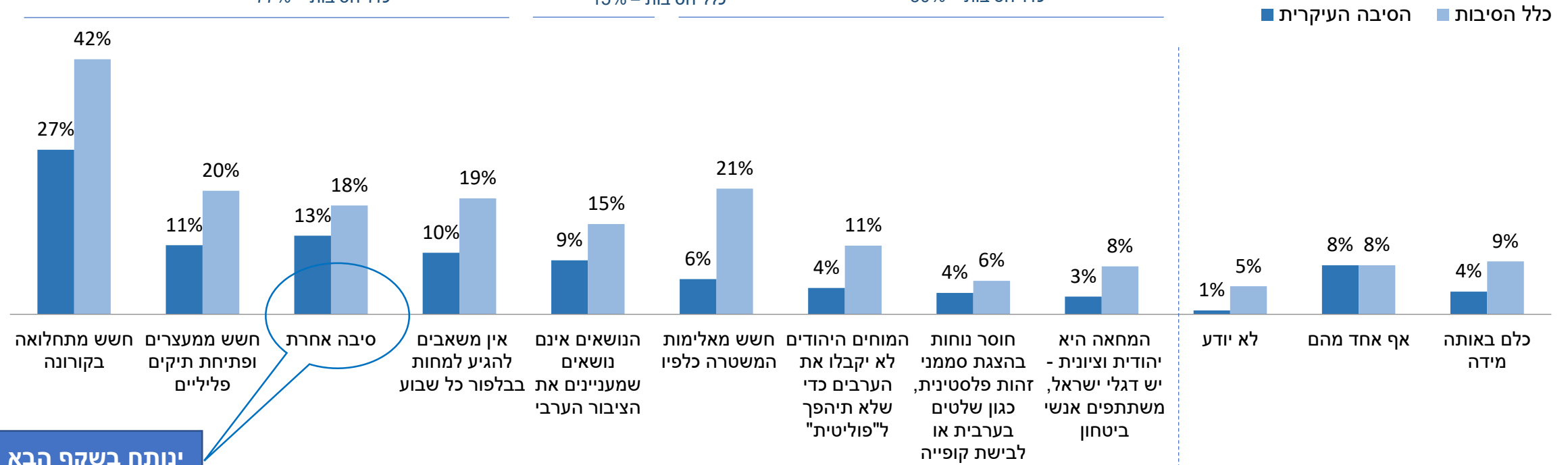
הסיבה העיקרית – 61%
כלל הסיבות – 77%

תוכן המחאה/חוסר עניין

הסיבה העיקרית – 9%
כלל הסיבות – 15%

חסמים לאומיים

הסיבה העיקרית – 17%
כלל הסיבות – 30%

ינתח בשקף הבא

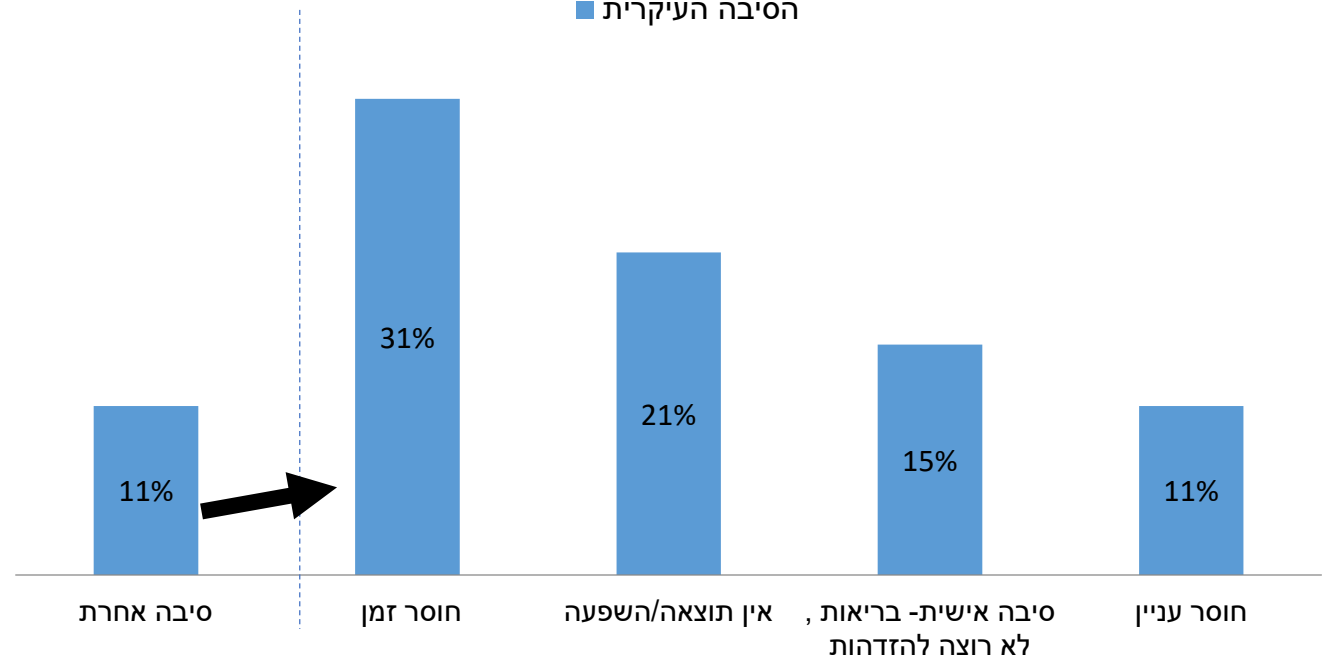
- החסם העיקרי להשתתפות במחאות הוא חשש מתחלואה בקורונה
- סיבות נוספות הן חשש ממעצרים ופתיחת תיקים פליליים, אין משאבים להגיע למחות בבלפור, הנושאים אינם מעניינים את הציבור הערבי וחשש מאלימות המשטרה כלפיו

החסם העיקרי להשתתפות במחאות

מה הסיבה העיקרית, לדעתך, שבגללה אתה לא משתתף יותר במחאות המתקיימות כיום בישראל?

(בקרב אלו אשר ציינו סיבה אחרת באופן מילולי)

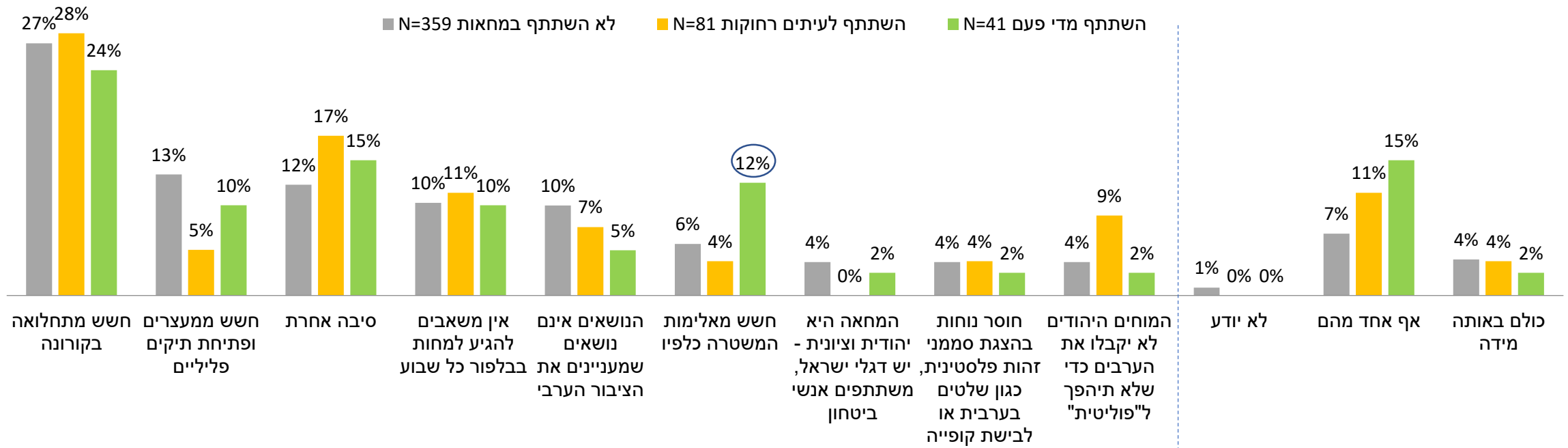
■ הסיבה העיקרית

מניתוח התגובות המילוליות עולה כי חוסר זמן (31%) היא הסיבה המובילה בקרב המשיבים אשר אמרו שקיימת סיבה אחרת שמונעת ממנו להשתתף, חוץ מאלה שהוקראו לו.

החסם העיקרי להשתתפות במחאות-בקרב המשתתפים מול הלא משתתפים

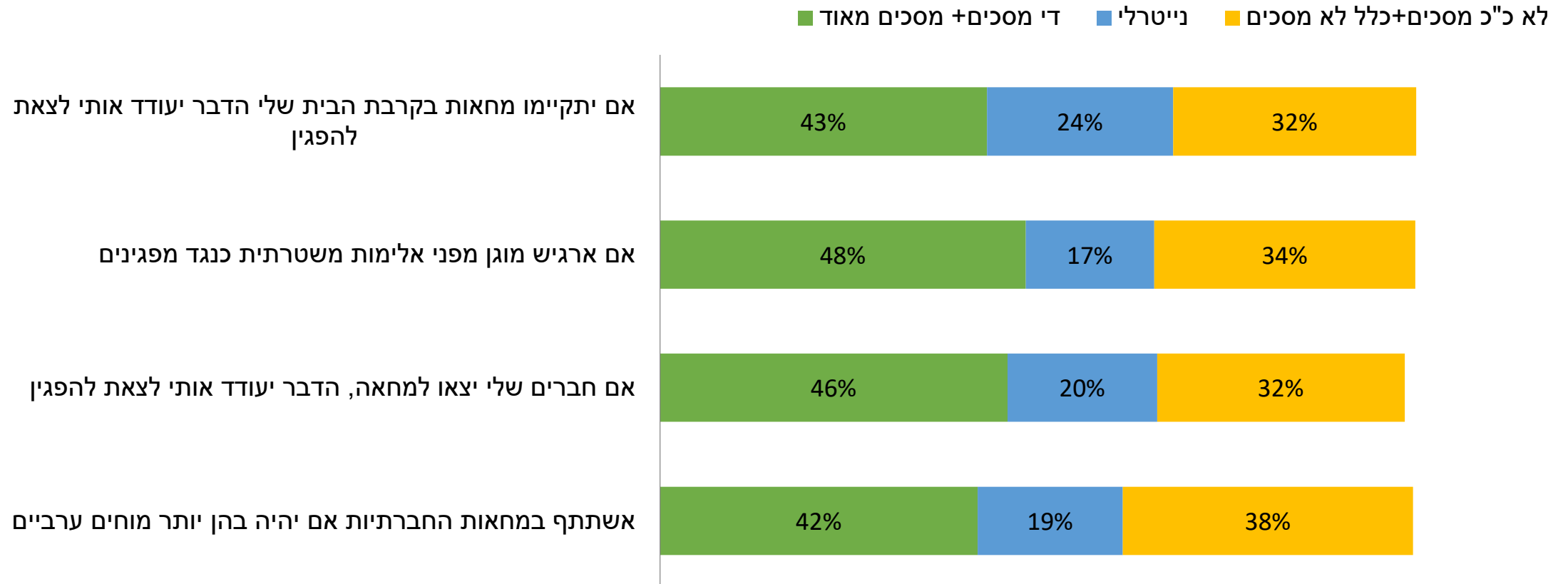
מה הסיבה העיקרית, לדעתך, שבגללה אתה לא משתתף יותר במחאות המתקיימות כיום בישראל?

- החסם בקרב אלו שלא השתתפו כלל במחאות הוא חשש מתחלואה בקורונה
- החסמים הנוספים הם חשש ממעצרים ופתיחת תיקים פליליים, אין משאבים להגיע לבלפור, נושאים שאינם מעניינים את הציבור הערבי

הסכמה עם היגדים המעודדים השתתפות

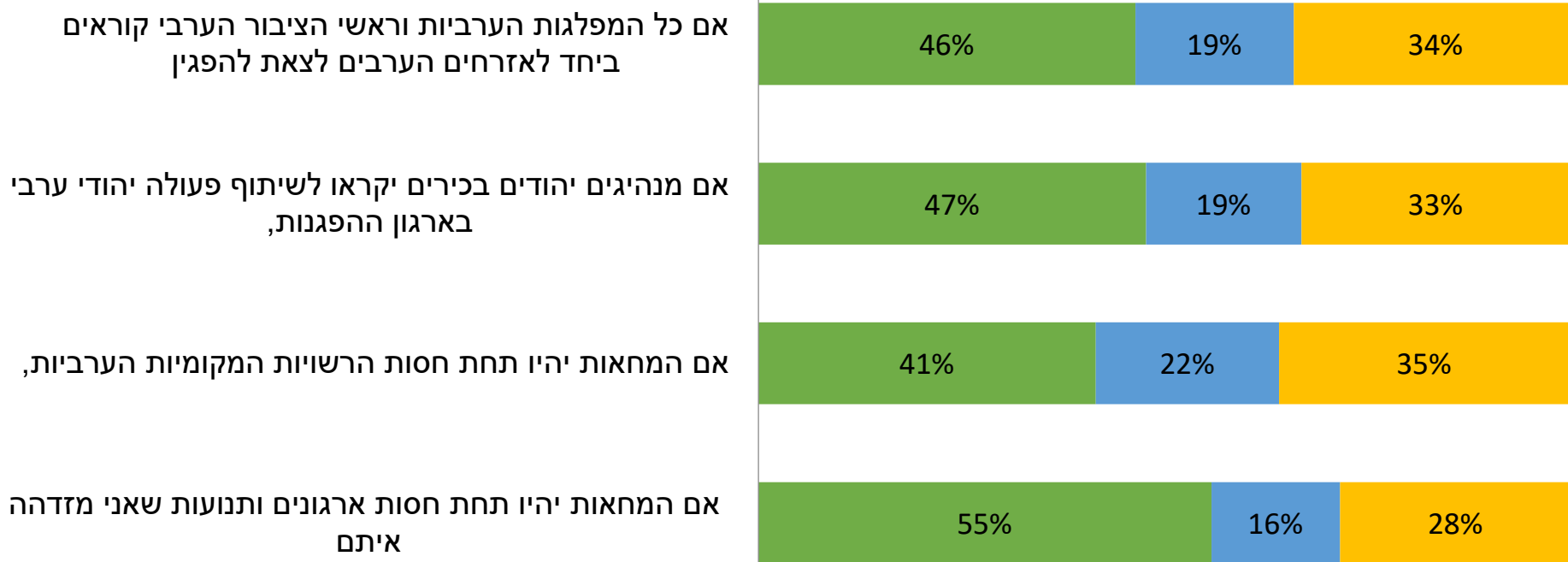
כעת יוצגו בפניך משפטים שונים אשר מתייחסים לכל מיני נושאים. חלקם קורים היום וחלקים ייתכן שיקרו בעתיד. כל מה שדרוש ממך זה לדרג את מידת הסכמתך או אי-הסכמתך עם משפטים אלו מ-1 עד 5

הסכמה עם היגדים המעודדים השתתפות

כעת יוצגו בפניך משפטים שונים אשר מתייחסים לכל מיני נושאים. חלקם קורים היום וחלקים ייתכן שיקרו בעתיד. כל מה שדרוש ממך זה לדרג את מידת הסכמתך או אי-הסכמתך עם משפטים אלו מ-1 עד 5

לא כ"כ מסכים+כלל לא מסכים ■ נייטרלי ■ די מסכים+ מסכים מאוד

היגד מוביל

הסכמה עם היגדים המעודדים השתתפות

כעת יוצגו בפניך משפטים שונים אשר מתייחסים לכל מיני נושאים. חלקם קורים היום וחלקים ייתכן שיקרו בעתיד. כל מה שדרוש ממך זה לדרג את מידת הסכמתך או אי-הסכמתך עם משפטים אלו מ-1 עד 5

היגד מוביל

אם במחאות יוצגו נושאים שמשפיעים על חיי כמו פתרונות כלכליים לקורונה או פתרונות דיור

לא כ"כ מסכים+כלל לא מסכים נייטרלי די מסכים+ מסכים מאוד

היגד מוביל

השתתפותי במחאות כיום במדינה, עוזרת בהעלאת הקול של הערבים במדינה

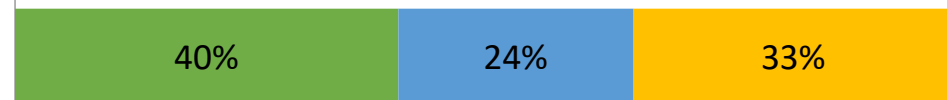

היגד מוביל

המחאה היא מימוש זכותי הדמוקרטית להשמיע את קולי

הצגת סממני זהות פלסטינית כמו: שלטים בערבית או לבישת קופייה

סיכום היגדים מובילים המעודדים השתתפות

די מסכים+מאוד מסכים	היגדים מובילים
71%	המחאה היא מימוש זכותי הדמוקרטית להשמיע את קולי
58%	אם במחאות יוצגו נושאים שמשפיעים על חיי כמו פתרונות כלכליים לקורונה או פתרונות דיור
55%	אם המחאות יהיו תחת חסות ארגונים ותנועות שאני מזדהה איתם
54%	השתתפותי במחאות כיום במדינה, עוזרת בהעלאת הקול של הערבים במדינה

הסכמה עם היגדים המונעים השתתפות

חסם משמעותי

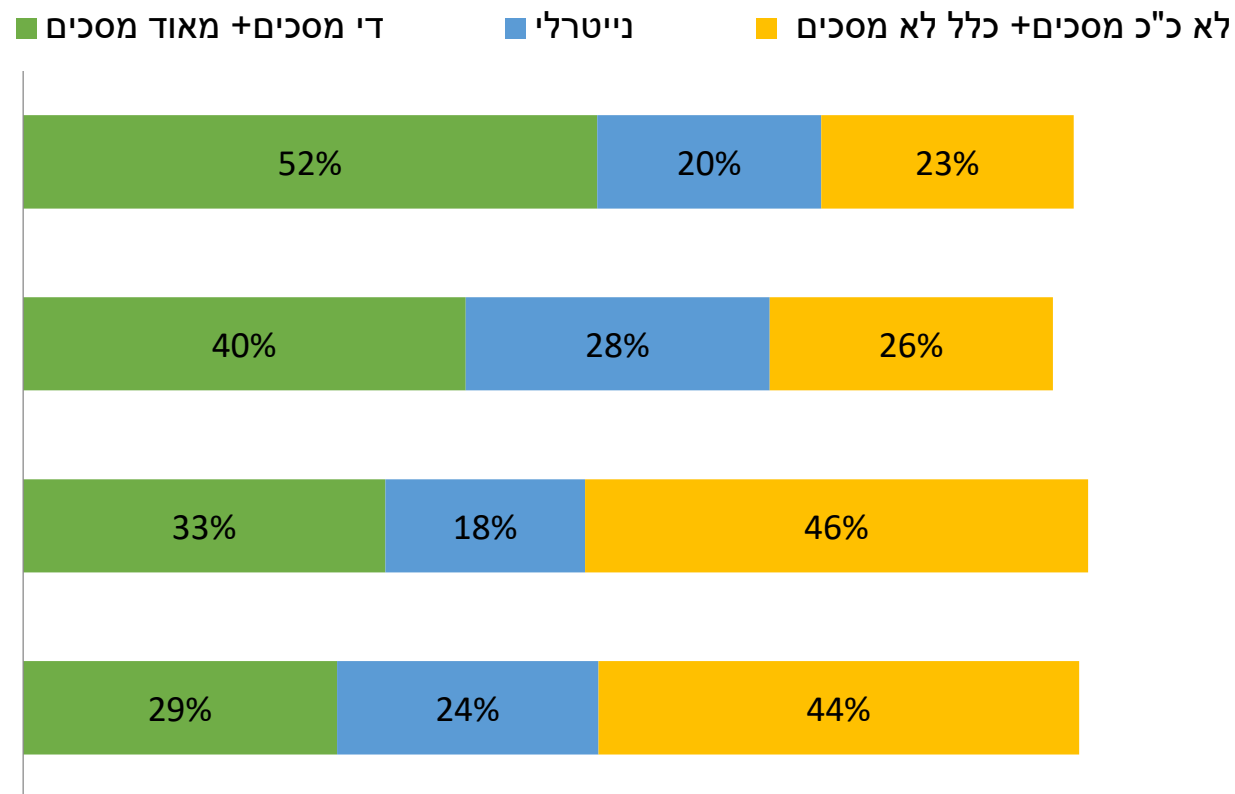
אני מתוסכל מזה שהמוחים הערביים אינם מסוגלים לשנות דבר במערכת הפוליטית הישראלית

השתתפות הערבים בהפגנות מספקת עלה תאנה לדמוקרטיה הישראלית

רצח 13 צעירים ערביים בהפגנות אוקטובר 2000 ע"י משטרת ישראל, מרתיע אותי לצאת למחאות והפגנות היום

18-29	30-39	40-49	+50
28%	42%	25%	38%

במחאות משתתפים קהלים מהימין, לדוגמא מפלגת ליברמן, דבר זה מונע ממני להשתתף במחאות אלו

- החסם העיקרי הוא תסכול שהמוחים הערביים אינם מסוגלים לשנות דבר במערכת הפוליטית הישראלית
- חסם בינוני הוא שההשתתפות של הערבים מספקת עלה תאנה לדמוקרטיה הישראלית
- מידת הסכמה נמוכה לחסם הקשור לאירועי אוקטובר 2000 ומחאות מהימין
- בני 30-39 ובני +50 יותר מסכימים שאירועי אוקטובר 2000 מרתיעים אותם לצאת להפגנות

בהצלחה

צוות אפקאר

